

О.Г. Поправка, здобувач

Київського національного торговельно-економічного університету

ТРАКТУВАННЯ ПОНЯТЬ У БАНКІВСЬКОМУ НАГЛЯДІ

Оскільки банки є найважливішим елементом фінансової інфраструктури сучасного суспільства, забезпечення їх стабільного функціонування вимагає постійного нагляду та контролю.

Зважаючи на постійні зміни у законодавстві та поступове впровадження в Україні європейських стандартів банківського нагляду, набуває актуальності питання визначення понять “банківський нагляд” “банківське регулювання” та “банківський контроль”. Адже навіть в українському законодавстві зустрічаються різні трактування даних понять, наприклад, у ст. 1 Закону України “Про Національний банк України” банківське регулювання визначається як одна із функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства. У свою чергу, банківський нагляд – це система контролю та активних впорядкованих дій Національного банку України, спрямованих на забезпечення дотримання банками та іншими особами, стосовно яких Національний банк України здійснює наглядову діяльність, законодавства України і встановлених нормативів з метою забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників та кредиторів банку. Далі у цьому Законі (п. 8 ст. 7 “Інші функції”) зазначено, що банківське регулювання та нагляд розглядаються як єдина функція Національного банку України, натомість у ч. 2 ст. 55 функції банківського регулювання і нагляду розглядаються як дві окремі функції.

Метою даного дослідження є визначення сутності понять “банківське регулювання” “банківський нагляд” та “банківський контроль”.

Виходячи з проведеного аналізу наукових праць, можна стверджувати, що нерідко вказані терміни не розрізняються і вживаються різними авторами як синоніми.

Більшість фахівців у сфері банківської діяльності, досліджуючи поняття “банківське регулювання”, “банківський нагляд” та “банківський контроль” як різні види діяльності, в більшості випадків банківським регулюванням вважають розробку й видання уповноваженими органами на підставі законів нормативно-правових актів, що регламентують види і способи банківської діяльності.

У свою чергу банківський нагляд розглядається як моніторинг процесів, що мають місце у банківській сфері на різних стадіях функціонування банків, з метою попередження, мінімізації та запобігання негативних наслідків їх діяльності.

На відміну від нагляду, контроль передбачає, як правило, наявність відносин підлеглості між органом, що контролює, та особою, над якою здійснюється контроль, а також втручання в оперативну діяльність підконтрольної особи з метою усунення допущених порушень.

Отже, на нашу думку, терміни “банківське регулювання”, “банківський нагляд” і “банківський контроль” вимагають категорійного визначення та розкриття їх економічної сутності як різних видів діяльності, спрямованих на виконання завдань із забезпечення надійного і стабільного функціонування банків та доповнюють один одного. Ці питання потребують наукового обґрунтування.

Поправка, О.Г. Тракткування понять у банківському нагляді [Текст] / О.Г. Поправка // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 травня 2010 р.) : у 2-х т. – Суми : УАБС НБУ, 2010. – Т. 1. – С. 115-117.